

COVID-19: EN FULD SKALA ØVELSE I KRISEHÅNDTERING

COVID-19 udfordrer alle. Den kommunale krisehåndtering er bestået og **har sikret effektivering af de nationale retningslinjer**, ikke mindst fordi kommunerne har sikret fortsat drift ved handling og omstilling.

En af forudsætningerne for robustheden i beredskabet er det tværgående samarbejde. Kommunalbestyrelserne har nogle steder ønsket mindre enheder. Men robusthedsanalysen viser også, at samarbejde og samarbejde på tværs mellem kommunale beredskaber og mellem stat og kommune er en forudsætning for robusthed. KL konstaterer, at der snart er 31 kommunale/fælleskommunale redningsberedskaber. Det styrker formentlig kun behovet for tværgående samarbejde.

TEKST /
LAILA
KILDESGAARD
Direktør,
KL

Når alvorlige hændelser indtræffer, sættes også den kommunale drift under pres. Det ved vi godt. Det vidste vi også, da statsministeren lukkede landet ned den 11. marts 2020. Men vi vidste ikke, at det ville blive så langvarig og kompleks en krise. Netop derfor er planlægningen så vigtig, så der kan handles også på det uforudsete. Gode driftssikre organisationer skal bringe os igennem kriser og ikke eskalere dem. Vi er nødt til hele tiden at have et fast blik på sikring af fortsat drift fra kommunernes side. Vi skal være opmærksomme på de kommunale kritiske funktioner,

som skal kunne varetages uanset hændelse. Der findes kritiske funktioner i rigtig mange dele af den kommunale forvaltning og hos vores forsyningsvirksomheder. Det er en god ide fra tid til anden at have overblik over hvilke funktioner, vi selv anser for kritiske, for det er også en politisk beslutning.

Beredskabsloven bestemmer, at kommunalbestyrelsen mindst én gang i hver byrådsperiode skal udarbejde en samlet plan for kommunens beredskab. De enkelte kommunalbestyrelser har altså det øverste politiske ansvar for kommunernes beredskabsplanlægning. Og de kommunale beredskaber er omdrejningspunkt for kommuner-

nes arbejde med sårbarhedsanalyse, krisestyring, risikoleddelse – og dermed den fortsatte kommunale drift.

ET ROBUST REDNINGSBEREDSKAB

Særlig i COVID-19 krisens begyndelse var der fokus på krisehåndtering, og her var der brug for kompetencerne fra de kommunale redningsberedskaber. Både som vidende og kompetente deltagere i de lokale krisestabe og som de, der fandt de praktiske løsninger.

Forsvarsministeriets analyse fra 2019 af de kommunale beredskabers robusthed slog fast, at de er robuste. I en kommunalpolitisk sammenhæng er det interessant og nødvendigt. Derfor interesserer KL sig også for den risikobaserede dimensionering, så vi er sikre på, at vi har de rette ressourcer. Ikke for meget og ikke for lidt.

Alle kommuner har udarbejdet planer for den risikobaserede dimensionering – og flere af kommunerne er i gang med opdaterede planer. Tyngden i risikoanalyserne er lagt på dagligdagshændelser. Analyser af store f.eks. klimarelaterede hændelser har mindre vægt i analyserne. Derfor arbejder KL også for, at der kan komme flere midler til at sikre de rigtige data og rigtige analyseværktøjer, så der kan tages hensyn til fremtidens vejr eller andre mindre forudsigelige hændelser og ulykker.

En af forudsætningerne for robustheden i beredskabet er det tværgående samarbejde. Kommunalbestyrelserne har nogle steder ønsket mindre enheder. Men robusthedsanalysen viser også, at samarbejde og samarbejde på

tværs mellem kommunale beredskaber og mellem stat og kommune er en forudsætning for robusthed. KL konstaterer, at der snart er 31 kommunale/fælleskommunale redningsberedskaber. Det styrker formentlig kun behovet for tværgående samarbejde.

En forudsætning for det er, at beredskaberne har de nødvendige digitale redskaber og kompetencer. Der er brug for, at vi kan analysere og uddrage læring, at vi kan dimensionere, og at vi kan kommunikere hensigtsmæssigt også under operation. Vi skal have staten mere på banen med de rette rammer for det.

REGN, REGN, TØRKE, BLÆST...

FN's klimapanel IPPC kom i starten af august med sine fremskrivninger af fremtidens klima. De er ikke i tvivl. Hvor vi bor, bliver det varmere, tørrere og stedvis mere ekstreme regnskyt. De har også analyseret på, at de hændelser, som vi ikke anser som sandsynlige, kan være katastrofale, hvis de alligevel indtræffer.

Men mindre kan også gøre det. COVID 19 eller ej, så regnede det sidste år i august, og det har regnet denne sommer. På 12 forskellige juli-dage i år har der været lokale skybrud i Danmark. Tre af dem var dobbelt-skybrud, hvor der faldt over 20 millimeter regn på en halv time.

Netop fordi vi kan forudse flere af disse hændelser i fremtiden, er det vigtigt, at vi får en fælles forståelse af, hvornår det er kommunen og beredskabet, der skal træde til, og hvornår det er borgerne og virksomhedernes eget ansvar. Også for at beskytte sig. Det er ikke altid nemt at sige nej til borgere, der desperat ringer og står i vand til navlen.

I KL arbejder vi meget målrettet for en national klimatilpasningsplan, så vi for alvor får taget fat på at forebygge i stedet for at redde. Kommunerne planlægger netop i forhold til risiko, sårbarhed og skadesbegrænsning, men staten og borgerne må mere på banen og sørge for at beskytte ejendomme og andre værdier. Når det er sagt, skal beredskabet naturligvis være klar til at rykke ud, når liv, miljø og store samfundsmæssige værdier trues.

HVAD HAR JEG LÆRT OM KRISESTYRING?

Tydelig og klar kommunikation er altafgørende. KL og kommunerne har organiseret sig og udviklet hurtige kommunikationsveje, så kommunerne løbende fik den aktuelle og bedste viden ift. den aktuelle situation.

En læring fra corona er også, at ikke alt kan forudsiges og planlægges i detaljer. Nogle begivenheder er så sjældne og særlige, at det er afgørende, at vi kan agere agilt og hurtigt tilpasse. Dvs. at man måske også skal passe på med at tro, at jo mere detaljeret, man laver en plan, jo bedre. Dermed ikke sagt, at vi

ikke skal gøre brug af erfaringer ift. en sådan pandemi.

Vi skal finde en vej til at omstille til nye kapacitetsbehov indenfor alle sektorer. Vi skal fortsætte tillidsopbygning mellem det private og det offentlige for at kunne løse opgaven.

Som interesseorganisation skete der grundlæggende ændring - fra struktur til improvisation. KL's topledelse kom meget tæt på driften. Det var meget operationelt med hurtig koordinering og afklaring, også med stat og regioner. Det skal vi lære af og måske fremover turde være lidt hurtigere på bolden i stedet for at fokusere alt for meget på dokumentation ■

Tyngden i risikoanalyserne er lagt på dagligdags-hændelser. Analyser af store f.eks. klimarelaterede hændelser har mindre vægt i analyserne. Derfor arbejder KL også for, at der kan komme flere midler til at sikre de rigtige data og rigtige analyseværktøjer, så der kan tages hensyn til fremtidens vejr eller andre mindre forudsigelige hændelser og ulykker.